

Als het regent en de zon schijnt 12: De duivel danst

(with English summary)

*Als het regent en de zon schijnt,
danst de duivel met zijn grootmoeder.*

In Oost-Brabant dansen de duivels in de hel, terwijl in het Duitse Roydorf *de Düwel danzt mit sin Grotmudder*, in Finland met zijn ‘oude’. In Zweden danst ‘de Boze’ in zijn hol, als het regent en is bewolkt is, en in Alkmaar kent men het rijmpje:

*Zonneschijn en regen
Dat’s kermis in de hel
De duivel staat te dansen
Voor het huisje van Kurèl.¹*

¹ Mandos, 620: *doen de duivels de ronde* (1986), *dansen de duivels in de hel* (1978), vgl. dansen in F-O Fin 1; F-T Deu 1 (*HDA VII*, of met zijn vrouw) (Röhrich 1973, I, 510; Kreis Winsen); F-T Fin 1; E-T Schw 4b (vervolg); Coll. Boekenoogen, MI VA 56.56 (nr. 6576). In Ierland zegt men van een wervelwind: *a devil is dancing with a witch*, zo ook in Polen, terwijl in de VS gezegd wordt: *the devil is dancing with his grandmother* (Kuusi 1957, 234f). In het spreekwoord luidt het: *De duivel danst niet altijd voor één mans deur*, wat wil zeggen, dat het ongeluk niet altijd dezelfde persoon treft. (Cauberghe 1957, 153 n°973) // nl.scribd.com/doc/71678758/het-heksenboek (in Brabant).

Wie die Kurèl is, zullen we nooit weten, zo weten we ook niet wie Sellmann is, die in Mecklenburg tegenkomen in de spreuk:

*Sunnenrügen, Sünnenrügen,
Sellmann schitt in 't Botterfatt,*

een actie die aan de kabouters en heksen en ook wel de duivel wordt toegeschreven. Overigens betekent *sell-mann* ‘de man zaliger’, de overleden man.² Ook in Finland zien we iemand, Lehtola genaamd, zitten schijten, maar gewoonlijk is het een oude vrouw, de heks.³

(Meer over heksen in de volgende afleveringen.)

English summary

In Dutch East Brabant the devils dance in hell, while in German Roydorf the devil dances with his grandmother, in Finland with his ‘old woman’. In Sweden ‘the Evil One’ dances in his cave, when it rains and it is cloudy; and in Alkmaar (in Dutch province North Holland) they had a little rhyme: ‘Sunshine and rain, that is a fair in hell; the devil is dancing in front of the little house of Kurèl.

Whoever Kurèl is, we will never know, as we will never know who Sellmann is, whom we meet in a proverb from Mecklenburg: ‘Sun-rain, sun-rain, Sellmann shits in the butter-tub,’ an action ascribed also to goblins and witches, and also to the devil. By the way, *sell-mann* means ‘the late man’, the deceased man or husband. In Finland also, we see someone, Lehtola by name, shitting, but usually it is an old woman, the witch.

(More about witches in the next episodes.)

---

² MecklWb VI, 1100.

³ I-Ä Fin 1 (Familiename eines Mannes). H-Ä Fin 2 (*ämmä* ‘de oude [vrouw]’), H-Ä Fin 3 (idem, achter een lemig veld), H-Ä Fin 4 (in het midden van een aardappelpot of een terige brijpot), H-Ä Fin 5 (met de kont naar boven als een pot), H-Ä Fin 6 (haar kont is zwart als een pot), H-Ä Fin 7 (zwart als een pekpot), H-Ä Fin 8 (zwart als een pot, morgen idem), H-Ä Fin 9 (*muija* ‘een oude [vrouw]’), H-Ä Fin 10 (idem, midden op een zomerdag). In H-Ä Fin 1 is sprake van ‘oude vrouwen’, die pissen en ‘laden’, d.w.z. ‘schijten’. Het pissen is ook bekend van de op de bezem rijdende heksen (H-Ä Deu 1).